

FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYİNİN TESPİTİ: MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA*

M. Hadin ÖNER², M. Fatih CANBAZ³

Öz

Küresel piyasaların gelişimi, finansal ürün çeşitliliğinin artması ve finansal teknolojilerdeki (Fintech) hızlı değişim, finansı fazlasıyla uzmanlık gerektiren bir konu haline getirmiştir. Bu durum finans bilgisini temel bir beceri haline getirecek finansal eğitiminin önemini de giderek artırmaktadır. Finansal konularda bilinçli ve doğru kararlar almak finansal okuryazarlık düzeyinin artırılması ile mümkün görülmektedir. Bu araştırmanın temel amacı Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulunda farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemektir. Anket yöntemiyle 231 öğrenciden veri elde edilerek analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonuçlarına göre MYO'da öğrenim gören öğrencilerinin genel değerlendirmede finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük olduğu görülmüştür. Erkek öğrenciler kız öğrencilerden daha başarılı bir performans çizerken Maliye bölümü öğrencileri ise diğer bölümlere nazaran anlamlı biçimde ayrılmıştır. Dikkat çekici sonuçlardan biri ise tüm öğrencilerin yatırım konusunda çok düşük bilgi seviyesine sahip olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Finansal Bilgi, Finansal Tutum

JEL Kodları: D14, D31, D91, E21

DETERMINATION OF FINANCIAL LITERACY LEVEL: A STUDY FOR VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

Abstract

The development of global markets, the increase in the diversity of financial products and the rapid change in financial technologies (Fintech) have made finance a subject that requires a lot of expertise. This situation increases the importance of financial education, which will make finance knowledge a basic skill. Making conscious and correct decisions in financial matters is possible by increasing the level of financial literacy. The main purpose of this study is to determine the financial literacy levels of students studying in different departments at Aksaray University Ortaköy Vocational School. Data were obtained from 231 students with the survey method and subjected to analysis. According to the findings of the research, it was seen that the financial literacy levels of the Vocational School students were at a low level in the general evaluation. While male students performed more successfully than female students, the students of the Department of Finance were significantly differentiated from other departments. One of the remarkable results is that all students have a very low level of knowledge about investing.

Keywords: Financial Literacy, Financial Information, Financial Attitude

JEL Codes: D14, D31, D91, E21

* Bu çalışma için Aksaray Üniversitesi Etik Kurulunun 18/12/2020 tarihli toplantısının 2020/13-02 protokol nolu başvurusu ile etik kurul onayı alınmıştır.

² Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulu, hadinoner@aksaray.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7746-8865>

³ Doç. Dr., Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Gerede Uygulamalı Bilimler Fakültesi, muhammetfatih.canbaz@ibu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4711-3489>

GİRİŞ

Finansal piyasalar son yıllarda dijitalleşmeyle birlikte ürün çeşitliliğinin zirve yaptığı bir dönem yaşamaktadır. Bu denli hızlı büyüyen piyasalarda, alternatif ürünler karşısında tüketicilerin finansal tercihlerinde daha dikkatli olmaları beklenmektedir. Bu durum ise bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri ile ilintilidir. Finansal okuryazarlık kavramı, bireylerin temel düzeyde finans ve ekonomi bilgisine sahip olmalarını ifade etmektedir (Diri ve Arı, 2020). Ekonominin tanımını ise insanların sınırsız ihtiyaçlarının kısıt kaynaklar ile karşılanmasıdır. İnsanların kısıt kaynakları yönetme biçimi ekonomi ve finans bilgileri ile ortaya çıkmaktadır. Bireylerin finansal kararları sadece kendi çıkarlarını değil aynı zamanda toplum çıkarlarını da etkileyebilmektedir. Bu yüzden bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin artırılması hususunda tüm yönetimler sürekli biçimde farkındalık çalışmaları üretmektedir. Finansal okuryazarlık bilgisi yüksek bireyler finansal enstrümanları ne zaman ve nasıl kullanması gerektiği hususunda fikir sahibidirler. Bu şekilde tabana yayılmış farkındalık sahibi birey ve toplum ileride olası finansal krizlere karşı daha hazırlıklı konumdadır.

Finansallaşmanın yoğun bir şekilde yaşandığı günümüzde finansal okuryazarlığın önemi her geçen artmaktadır. Bu doğrultuda toplumun finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi hususunda akademi çalışmalar yapılmaktadır. Finansal okuryazarlık düzeyinin ölçülmesinde literatürde birçok farklı ölçek bulunmaktadır. Çalışmalar gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde yoğunlaşırken cinsiyet, yaş, sosyoekonomik ve diğer demografik faktörlerin dikkate alındığı görülmektedir (Yücel, 2022; Akın ve Kayacı, 2021; Barış ve Şahin, 2018; Aksoylu, Boztosun, Altınışık ve Baraz, 2017; Sünbül ve Buğan, 2021; Ay ve Ebdürzade, 2021; Arceo-Gómez ve Villagómez, 2017; Opletalová, 2015).

Bu çalışmada da üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlığı konusunda farkındalıkları araştırılmıştır. Bu amaca yönelik 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Aksaray Üniversitesi Ortaköy Meslek Yüksekokulunda okuyan 231 öğrenciye yönelik anket formu uygulanmıştır. Çalışma beş kısımdan oluşmaktadır. Giriş kısmını takiben finansal okuryazarlık konusundaki literatür çalışmaları ele alınmıştır. Uygulama, metodoloji ve bulguların devamında da sonuç ve genel değerlendirmeye yer verilmiştir.

LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Literatürde finansal okuryazarlık konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde birçok akademik çalışma bulunmaktadır. Finansal okuryazarlık ile ilgili öğretmenler (Yücel, 2022), akademisyenler (Akın ve Kayacı, 2021; Dewi, 2022; Öztürk ve Demir, 2015), kamu çalışanları (Barış ve Şahin, 2018), yetişkinler (Aksoylu, Boztosun, Altınışık ve Baraz, 2017; Bilici ve Çevik, 2022; Demir ve Elden Ürgüp, 2022; Sandal ve Yalçın, 2020; Shanmugam, Chidambaram ve Parayitam, 2022; Worthington, 2006), girişimciler (Sünbül ve Buğan,

2021), üniversite (Ay ve Ebdülrazzade, 2021; Chen ve Volpe, 1998; Demirkol ve Erduru, 2017; Elmas ve Yılmaz, 2016), lise (Arceo-Gómez ve Villagómez, 2017; Şimşek, Hithit ve Şimşek, 2021) ve ortaokul öğrencileri (Opletalová, 2015; Şayan ve Yakut, 2022) gibi birçok kesime yönelik çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Literatürün kapsamı çok geniş olduğu için aşağıda sadece üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmalar özet halinde ele alınmıştır.

Chen ve Volpe (1998), üniversitede okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyini araştırmışlardır. İş tecrübesi olmayanlar, kadınlar, alt sınıftaki öğrenciler ve 30 yaş altı kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Beal ve Delpachitra (2003), Avustralya'daki üniversitede okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyini araştırmışlardır. Bulgulara göre öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin düşük çıkmasının temel sebebinin okullarda yeterli düzeyde finansal eğitimin olmadığı belirtilmiştir.

Mckenzie (2009), 1357 üniversite öğrencisi ile yapmış olduğu anket neticesinde finansal okuryazarlık düzeyinin %72 olduğu tespit etmiştir.

Temizel ve Bayram (2011), finansal okuryazarlık düzeyine yönelik Anadolu Üniversitesi İİBF'de okuyan öğrencilere yönelik yapmış oldukları çalışmada çeşitli başlıklar halinde analiz sonuçlarına yer vermişlerdir.

Nidar ve Bestari (2012), Endonezya'daki 400 öğrenci ile yapmış oldukları anket sonucunda öğrencilerin yeterli düzeyde finansal okuryazarlık bilgisine haiz olmadıklarını tespit etmişlerdir.

Kılıç, Ata ve Seyrek (2015), Gaziantep Üniversitesi öğrencilerine yönelik uyguladıkları anket sonuçlarına göre öğrencilerin finansal okuryazarlık bilgilerinin %48 olduğunu bulmuşlardır. Öğrencilerin bireysel bankacılık konusunda seviyelerinin en yüksek olduğu, finansal yatırım alanında ise en düşük bilgiye sahip oldukları görülmüştür.

Alkaya ve Yağlı (2015), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF'de okuyan öğrencilere yönelik finansal okuryazarlık düzeyleri hususunda yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduklarını tespit etmişlerdir.

Coşkun (2016), Celal Bayar Üniversitesi'nde okuyan önlisans öğrencilerinin finansal okuryazarlık bilgilerini araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre öğrencilerin finansal okuryazarlık bilgi düzeylerinin %49,6 çıktığı tespit edilmiştir.

Tuna ve Ulu (2016), Sakarya Üniversitesi İşletme Bölümü'nde okuyan 326 öğrenciye finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmek için anket uygulamışlardır. Analiz sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyet, yaş ve öğrenim görülen sınıf faktörlerine göre finansal okuryazarlık düzeylerinde farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Biçer ve Altan (2016), Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde öğrenim gören 1380 öğrencinin finansal okuryazarlık tutum ve davranışlarını araştırmışlardır. Cinsiyete göre farklılığın olmadığı araştırma sonucuna göre farklı noktalardan değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

Elmas ve Yılmaz (2016), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Barış (2016), Gaziosmanpaşa Üniversitesi İİBF'de okuyan öğrencilere yönelik finansal okuryazarlık bilgi düzeylerini ölçmek için anket uygulamıştır. Bulgular neticesinde öğrencilerin ileri düzeyde finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu belirlenmiştir.

Demirkol ve Erduru (2017), Harran Üniversitesi İİBF 4.sınıfta okuyan 447 öğrencinin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğunu tespit etmişlerdir.

Şenbayram (2019), Harran Üniversitesi Suruç MYO öğrencilerine yönelik anket uygulayarak öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini araştırmıştır. Bankacılık ve Sigortacılık bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere göre seviyelerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Philippas ve Avdoulas (2020), Yunanistan'daki 456 üniversite öğrencisinin finansal okuryazarlık düzeylerini araştırmışlardır. Erkeklerin ve ailesinin eğitim seviyesi yüksek olan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Ay ve Ebdülrazzade (2021), Selçuk Üniversite'si İİBF'de okuyan 524 öğrenciye finansal okuryazarlık anketi uygulamışlardır. Demografik özellikler, cinsiyet, gelir düzeyi gibi birçok faktörün finansal öğrencilerin finansal okuryazarlık bilgilerini etkiledikleri sonucuna varmışlardır.

Goulart, da Costa Jr, Paraboni ve Luna (2022), Brezilya Üniversitesinde okuyan 1312 öğrencinin finansal okuryazarlık düzeylerini araştırmışlardır. Analiz sonuçlarına göre yüksek gelire sahip olanlar, erkekler, girişken ve iletişim gücü yüksek olanların finansal okuryazarlık seviyelerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür.

Literatür çalışmalarında birçok farklı kesimin finansal okuryazarlık düzeyleri araştırılmıştır. Üniversite öğrencileri özelinde yapılan çalışmalarda öğrencilerin yeterli düzeyde finansal okuryazarlık bilgisine sahip olmadıkları görülmektedir. Bu çalışmada üniversitede okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyeleri tekrar test edilecek ve farkındalık çalışmalarına katkı sağlanacaktır. Bu kapsamda araştırma, finansal okuryazarlık alanında yapılan çalışmaların düzenli olarak geliştirilerek ilgili kişi ve kurumlara güncel bilgi akışı sağlayacaktır. Aynı zamanda finansal okuryazarlığın yaygınlaştırma çabalarında üniversite öğrencilerin hangi finansal konularda eksik kaldıklarının tespit edilerek önceliklerin belirlenmesinde literatüre katkı sağlamaktadır.

METODOLOJİ VE YÖNTEM

Finansal okuryazarlık seviyesinin farklı bölümler, farklı sınıflar ve cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği literatürde sıkça araştırılan bir konudur. Bu çalışmada, bu tezler önlisans öğrencileri üzerinden test edilecek ve alternatif değişkenlerin bilgi düzeyinde etkili olup olmadığı araştırılacaktır. Bu tarz araştırmaların düzenli bir biçimde yapılması örneklemin elde edildiği eğitim kurumları ve diğer araştırmacılar için yol gösterici bir görev ifa etmektedir.

Bu çalışma önlisansda okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aşamasında anket yöntemi kullanılmıştır. Örnekleme belirlemede tesadüfi bir yol izlenmemiş belirli bir üniversitede belirli bölümlerin öğrencileri üzerinden hareket edilmiştir. Örneklem Aksaray Üniversitesi, Ortaköy Myo, Büro Yönetimi ve Sekreterlik, Elektronik Teknolojisi, Makine, Maliye, Mekatronik, Muhasebe ve Sosyal Güvenlik bölümleri 1. ve 2. Sınıf öğrencilerinden seçilmiştir. Toplamda 260 ankete ulaşılmış, ardından yapılan incelemeler neticesinde farklı nedenlere bağlı olarak 29 anket veri setinden çıkarılarak 231 ankette karar kılınmıştır. Bu çalışma için Aksaray Üniversitesi Etik Kurulunun 18/12/2020 tarihli toplantısının 2020/13-02 protokol nolu başvurusu ile etik kurul onayı alınmıştır.

Anket daha önce ülkemizde Kılıç, Ata ve Seyrek (2015) tarafından kullanılan güvenilirliği test edilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, yazarlarca literatürde daha önce yayınlanmış olan farklı çalışmalardan elde edilmiş hibrit ve özgün bir yapıdadır. Bu çalışmada da ilgili anketin verimli olduğu kanaatine varılarak kullanılması uygun görülmüştür. Ölçeğin ilk 8 bölümü finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeyi amaçlayan farklı kategorilerde sorulardan oluşurken son bölüm ise demografik bilgileri içermektedir. Finansal okuryazarlık soruları kategorik olarak sırasıyla genel ekonomi ve finans bilgisini, bankacılık uygulamaları bilgi düzeyini, emeklilik ve sigortacılık uygulamalarını, finansal tablo bilgi düzeyini, yatırım bilgi düzeyini,

vergi ve mevzuat konuları bilgi düzeyini, güncel kur bilgisini, genel matematik ve faiz hesaplamaları konusundaki başarı düzeyini ölçmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Ölçeğin ilk altı kategorisinde “Doğru”, “Yanlış” veya “Fikrim Yok” şeklinde cevap verilmesi beklenmiştir. Ardından gelen bölümlerde ise çoktan seçmeli yanıtlar bulunmaktadır. Son bölümde ise geleneksel demografik sorulara başvurulmuştur.

BULGULAR

İlgili ölçeğe ilk etapta güvenilirlik analizi yapılarak ulaşılabilecek sonuçların ne denli anlamlı ve güvenilir olduğu araştırılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen Cronbach's Alpha sayısı ile çalışmada kullanılan Finansal Okuryazarlık Ölçeği'nin değeri 0,83 olarak tespit edilmiştir. Testi sonucu aşağıdaki şekildedir. Alpha değerinin 0,83 olmasından hareketle uygulanmış olan ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir ve ilgili sonuçların da büyük ölçüde anlamlı olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 1: Güvenirlik testi – reliability statistics

Cronbach's Alpha Kat sayısı	Soru Sayısı
0,83	38

Araştırmaya konu olan öğrencilerin %39'u erkeklerden ve %61'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Örneklem %21 birinci sınıfta ve %79 ikinci sınıftadır. Öğrenim türüne bakıldığında büyük bölümünün %97 ile gündüz öğretimi aldıkları görülmektedir. İlgili öğrenciler Büro Yönetimi ve Sekreterlik, Elektronik Teknolojisi, Makine, Maliye, Mekatronik, Muhasebe ve Sosyal Güvenlik bölümlerinde eğitim görmektedirler. Ebeveynlerin eğitim durumlarının araştırıldığı soruda ise her iki durumda da ailelerin yüksek oranda ilk öğretim mezunu olduğu görülmüştür. İlgili soruda annelerin üniversite mezunu olma oranı %2 ve babaların oranı ise %6 olarak dikkat çekicidir. İlgili sonuçtan hareketle örneklem grubunun aile eğitim seviyesinin temel düzeyde kaldığı veya düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 2: Demografik bilgilere ve bazı finansal alışkanlıklara ilişkin frekans analiz sonuçları

Cinsiyet				Sınıf			
	Frekans	Yüzde	Toplamlı		Frekans	Yüzde	Toplamlı
Erkek	90	39	39	1	48	21	21
Kadın	141	61	100	2	183	79	100
Yaş				Öğretim Türü			
	Frekans	Yüzde	Toplamlı		Frekans	Yüzde	Toplamlı
18 - 20	120	52	52	Gündüz öğretimi	224	97	97
21 - 22	81	35	87	İkinci öğretim	7	3	100
23 - 33	30	13	100	Total	231	100	
Annenin Eğitimi				Babanın Eğitimi			
	Frekans	Yüzde	Toplamlı		Frekans	Yüzde	Toplamlı
Okuryazar Değil	23	10	10	Okuryazar Değil	6	3	3
Okuryazar	9	4	14	Okuryazar	13	6	8
İlköğretim	176	76	90	İlköğretim	159	69	77
Lise	19	8	98	Lise	39	17	94
Üniversite	4	2	100	Üniversite	14	6	100
	Frekans		Yüzde		Toplamlı		
Büro Yönetimi	11		5		5		
Elektronik	4		2		7		
Makine	19		8		15		
Maliye	53		23		38		
Mekatronik	12		5		43		
Muhasebe	7		3		46		
Soysal Güvenlik	125		54		100		

Demografik özelliklerin belirlenmeye çalışıldığı bölümün sonunda katılımcıların bazı temel finansal hizmetlere erişimi ve kullanımlarının belirlenmesine yönelik olarak sorular yöneltilmiştir. Bu soruların

finansal okuryazarlık durumlarına ilişkin daha fazla bilgi sağlayacağı umulmuştur. Yanı sıra sosyal medya uygulamaları ile ilişkilerine dair de bir soru eklenmiştir. Bu soruların frekans analizi ise aşağıdaki şekildedir.

Tablo 3: Araştırma bulguları

Bireysel Emeklilik				İnternet Bankacılığı			
	Frekans	%	Toplamlı		Frekans	%	Toplamlı
Evet	14	6	6	Evet	207	90	90
Hayır	217	94	100	Hayır	24	10	100
Kredi Kartı Kullanım				Sosyal Medya Kullanım			
	Sayı	%	Toplamlı		Sayı	%	Toplamlı
Evet	96	42	42	Kullanmıyorm	12	5	5
Hayır	135	58	100	İnstagram	144	62	68
				Twitter	17	7	75
				Youtube	29	13	87
				Facebook	5	2	90

Ankete katılan öğrencilerin yalnızca %6'sının bireysel emekliliği bulunurken kredi kartı kullanma oranı ise %42 seviyesindedir. Öğrencilerin yüksek oranda aşına olduğu finansal hizmet ise internet bankacılığı şeklinde ortaya çıkmıştır. %90 olarak gözlenen internet bankacılığı hizmeti alma oranı, genç bireylerin bankacılık hizmetlerine ilişkin temel düzeyde kanaatlerinin olduğunu düşündürmektedir. Sosyal medya kullanımında ise yalnızca %5'lik bir oranda öğrencinin sosyal medyaya ilgi duymadığı anlaşılmıştır. İnstagram platformu sosyal medya kullanımında %62'lik oranıyla dikkat çekmektedir. Gençlerin bu veriden hareketle ilgili yaşlarda daha çok kişisel amaçlarla sosyal medyayı kullandığı varsayılabilmektedir. Zira güncel haberler veya eğitimler bağlamında daha etkin bir işlev gören twitter ve youtube gibi platformların kullanım oranı düşük izlenmiştir.

Normallik Testi

Normallik testinde finansal okuryazarlık ölçeği tek bir faktör/değişken olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle tüm ifadeler normallik testine dahil edilmiştir. Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri sonuçları anlamlı tespit edilmiştir. Buradan hareketle verilerin normal dağılmadığı sonucuna varılabilir ancak verilerin histogramına ve analizin çarpıklık ve basıklık değerlerine bakıldığında ise (1,337-1,006) -2 ile +2 arasında olduğu tespit edilmiş ve literatürde kabul gördüğü üzere normal dağılım gösterdiği var sayılmıştır (George ve Mallery, 2010 & Büyüköztürk, 2011). Normal dağılım tezi histogram üzerinden teyid

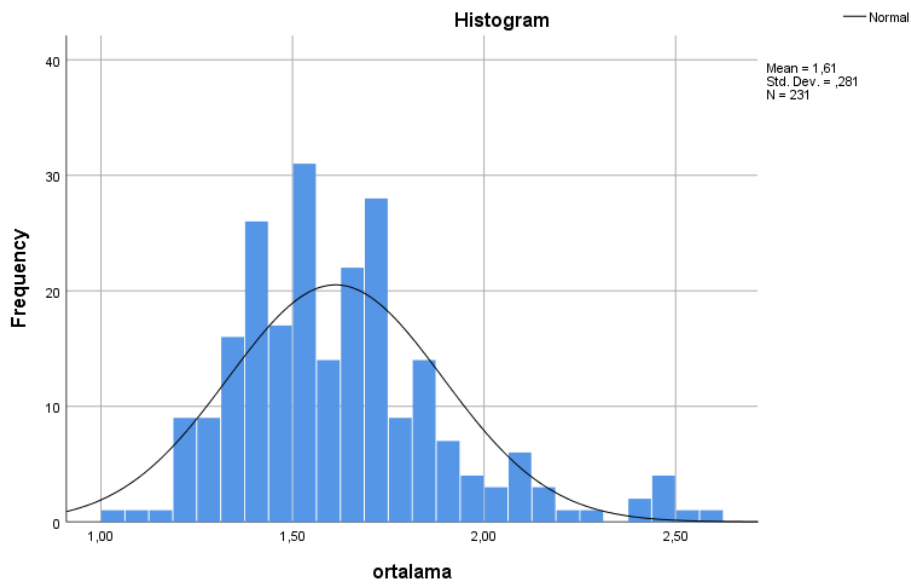
edilmiştir. Bu nedenle çalışmanın devam eden kısmında parametrik testlerin kullanılması uygun bulunmuştur.

Tablo 4: Normallik testi

Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk			
	İstatistik	df	Anlamlılık	İstatistik	df	Anlamlılık
Ortalama	0,11	231	,000	0,94	231	,000
Tanımlayıcılar						
Ortalama	Ortalama			İstatistik	Standart Hata	
	Standart Sapma			1,6123	0,01847	
	Çarpıklık			0,2807		
	Basıklık			1,006	0,16	
				1,337	0,319	

George ve Mallery (2010) çalışmalarında normal dağılım şartının sağlanması için çarpıklık ve basıklık değerlerinin $\pm 2,00$ değerleri arasında olmasının, Büyüköztürk, Ş. (2011) ise çalışmasında $\pm 1,96$ değerleri arasında olmasının yeterli olduğunu ileri sürmüştür. Her iki çalışmaya atıfla verilerin normal dağılımı desteklenirken aşağıda eklenen histogram da normal dağılımı göstermektedir.

Grafik 1: Normallik grafiği

Ortalama Başarı Puanları ve Frekans Analizi

Örnekleme konu katılımcıların her bir finansal okuryazarlık sorusu için başarı puanları ve kategoriler bazında başarı puanları hesaplanmıştır. Ankette ilk 32 soru 1. Doğru, 2. Yanlış ve 3. Fikrim yok şeklinde hazırlanmıştır. Anket sorularının hem doğru veya yanlış ifadeler içermesi nedeniyle her bir soru kendi özelinde değerlendirilmelidir. Bunun yanı sıra 33 ile 38 arasındaki sorularda da benzer biçimde yanlış ve doğru cevaplar çoktan seçmeli biçiminde kurgulanmıştır. Analiz neticesinde elde edilen puanlar aşağıdaki şekildedir.

Tablo 5: Her bir soru için örneklemin ortalama başarı puanları

	Başarı Puanları	Kategori Başarısı	Kategoriler
1. Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.	82,3	59,2	Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans
2. Türkiye’de enflasyon oranları %10’un altındadır.	61		
3. Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.	32,9		
4. Bir evi kiralamak, ev satın almaya kıyasla finansal açıdan bütçenizi daha rahat kullanmanızı sağlar.	50,2		
5. Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.	50,6		
6. Türkiye’deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul’dur.	68,8		
7. Vadesiz mevduat hesabı faiz kazancı sağlar.	58,4		
8. Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.	69,3		
9. Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar	77,1		
10. Uzun vadeli kredi kullanmak kısa vadeli kredi kullanmaktan daha maliyetlidir.	73,6		
11. IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.	90	77,1	Bireysel Bankacılık
12. EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.	42		
13. İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilmektedir.	89,6		
14. İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilmektedir.	53,7		
15. Bireyin yaşı, araç kasko bedelinin belirlenmesinde önemli bir rol faktördür	55,8	71,2	Emeklilik ve Sigortacılık
16. SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye’de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.	90,9		
17. Türkiye’de emeklilik yaşı herkes için 65’tir.	67,5		

18. Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir.	87,9		
19. Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.	54,1		
20. Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve öz sermayeyi gösterir.	77,1		
21. Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.	68,8		
22. Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL'dir.	37,7	57,1	Finansal Tablolar
23. Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.	44,6		
24. Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.	20,8		
25. Hisse senetlerine yatırım yaptığınızda faiz kazancı elde edersiniz.	14,3		
26. Hisse senedi yatırımı tahvil yatırıma kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.	42,4	37	Yatırım
27. Döviz, bir tasarruf aracıdır.	46,8		
28. Risk düzeyleri aynı olan iki projeden A projesi B projesinden daha fazla getiri sağlamaktadır. Dolayısıyla iki proje arasından B projesi seçilmelidir.	60,6		
29. Türkiye'de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.	38,5		
30. Yeni bir iş kurmadan önce Sanayi ve Ticaret Odası'na kayıt yaptırmak gerekmektedir.	77,9	71,1	Vergi ve Mevzuat
31. Her işyeri sahibi vergi dairesine kayıt yaptırmak zorundadır.	92,6		
32. Bir "Vergi Yılı" 1 Ocak'ta başlayıp, 31 Aralık'ta sona erer.	75,3		
33. Amerikan Doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?	43	43	Kur bilgisi
34. Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. 600 TL biriktirmesi ne kadar sürecektir?	69,7		
35. Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?	52,8		
36. Banka hesabınızda 100 TL'niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?	41,6	51	Matematik ve Faiz Hesaplamaları
37. Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5, enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?	37,7		

38. Zeynep ve Bilge aynı yaşadadır. Zeynep 30 yaşından itibaren her yıl 1.000 TL, Bilge ise 40 yaşından itibaren her yıl 2.000 TL bankaya faize para yatırıyor. 50 yaşına geldiklerinde hangisinin hesabında daha fazla parası vardır? 53,2

Genel Başarı

59,2

Katılımcıların finansal okuryazarlık seviyeleri tüm sorular sonunda kümülatif olarak %59,2 olarak belirlenmiştir. Kategorik olarak bakıldığında ise en başarılıdan başlamak üzere sırasıyla; Bireysel Bankacılık (%77,1), Emeklilik ve Sigortacılık (%71,2), Vergi ve mevzuat (%71,1), Temel Düzey Ekonomi ve Finans (%59,2), Finansal Tablolar, Matematik / Faiz Hesaplamaları (%51), Kur bilgisi (%43) ve Yatırım (%37) şeklinde gerçekleşmiştir. Bu verilerden hareketle öğrencilerin genel itibarla bireysel bankacılık işlemlerine dair finansal bilgisinin yüksek olduğu yatırım konusunda ise tam tersine finansal bilgilerinin çok düşük seviyede olduğu görülmüştür.

Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans alt kategorisinde yöneltilen “Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır.” ifadesinin ortalamayı çok etkilediği görülmüştür. İlgili soruda başarı puanı %33 seviyesinde kalmıştır. Bu ifadenin öğrencilerce anlaşılmamış veya kafa karışıklığı oluşturmuş olması muhtemeldir. Yanı sıra ortalama başarının altında kalan 4. ve 5. ifadeden anlaşıldığı üzere borçlanma kapasitesi ve organize piyasalara ilişkin düşük seviyede finansal bilgiye sahip oldukları anlaşılmaktadır.

En yüksek puana sahip olunan bireysel bankacılık alt kategorisinde iki ifade grup ortalamasının altında kalmıştır. Dikkat çekici olarak “EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.” ifadesinde başarı puanı %42 seviyesinde kalmıştır. Bir diğer düşük ortalamaya sahip olan 14. ifadede ise internet bankacılığı aracılığıyla hisse senedi alım satımına ilişkin başarı düzeyi %53,7 olarak belirlenmiştir. Bu verilerden hareketle öğrencilerin henüz temel bankacılık hizmetleri konusunda henüz yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve EFT / havale gibi hizmetleri birbirinden ayıramadığı anlaşılmıştır.

Emeklilik ve Sigortacılık alt kategorisinde en düşük başarı puanı “Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.” ifadesinde görülmüştür. Demografik sorular ardından sorulan katılımcıların bireysel emekliliklerinin olup olmadığı sorusuna paralel bir sonuç ortaya çıkmıştır. Zira katılımcıların yalnızca %6’si bireysel emeklilik sistemine dahilken başarı puanının bu denli düşük olması bu duruma bağlanabilir. Bir diğer düşük puanın görüldüğü 15. ifade ise araç kaskolarının maliyetini etkileyen faktörlerle ilgilidir. Bu durum ise ilgili katılımcıların genç olmaları ve bu tarz bir maliyet unsuruyla karşılaşmamalarına bağlanabilir.

Finansal Tablolar alt kategorisinde başarı puanı %57,1 olarak düşük belirlenmiştir. Bu bölümde Temel Mali Tablolara ilişkin olarak sorulan soru ve hesaplamada bir anomali ile karşılaşmıştır. 21. ifadede büyük oranda başarı gösteren (%68,8) katılımcılar 22. ifadede ise bir önceki ifadeye ilişkin matematiksel hesaplamada başarısız (%37,7) bir performans çizmiştir. Bu iki ifadede yaşanan durumdan hareketle bir önceki soruda görülen başarı durumunun tahmini olduğu söylenebilir. Bir diğer “Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir” ifadesini katılımcılar %55 oranında doğru bulmuştur. Bu sonuçtan da hareketle öğrencilerin Finansal Yönetim konusunda yetersiz bilgiye sahip olduğu anlaşılmıştır.

Katılımcıların en başarısız oldukları kategori Yatırım alt başlığıdır. Hisse senedi ve tahviller ile ilgili olan 24., 25. ve 26. ifadelerin ortalama başarısı %25,8 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçla katılımcıların organize piyasalar ve ürünlerine ilişkin bilgi düzeyinin çok düşük olduğu söylenebilir. 27. ifadede ülkemiz realitesinin dışında bir sonuç göze çarpmaktadır. Türkiye’de geleneksel bir alışkanlık olarak paranın dövize çevrilmesi, yastık altında yabancı para cinsinden tutulması veya enflasyondan korunma amaçlı yabancı para hesapları genel bir tasarruf eğilimi olarak kabul görürken katılımcılar yalnızca %46,8 oranında döviz bir tasarruf aracı olarak görmektedir. Çoğunluk döviz bir tasarruf aracı olarak düşünmemektedir.

Vergi ve Mevzuat alt kategorisinde öne çıkan başarısızlık “Türkiye’de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.” ifadesinde görülmüştür. Katılımcıların %61,5’i katma değer vergisinin (KDV) tüm ürünlerde %18 olduğunu düşünürken farklı teslim ve hizmetler için değişen oranlar hakkında düşük bilgiye sahiptir. Bu ifade dışında katılımcıların finansal okuryazarlık bilgi düzeyinin bu kategoride yüksek olduğu (%71,1) söylenebilir.

Güncel kur bilgisi 33. ifadede ölçülmüştür. Amerikan Doları, Euro ve İngiliz Sterlini arasında en değerli olan para biriminin hangisi olduğu sorusunda katılımcılar %57 başarısızlık göstermişlerdir. Bu olumsuz sonuç, Ülkemizin ithalat ve ihracatını büyük oranda Dolar ve Euro ile yürütüyor olması, geleneksel medyada çok fazla bulmaları ve İngiliz Sterlininin gerek geleneksel medya gerekse de sosyal medyada fazla yer bulamamasına bağlanabilir.

Temel Matematik ve faiz hesaplamaları alt kategorisinde katılımcıların başarı puanı %51 de kalmıştır. Puanın bu seviyede kalmasına neden olan sorular ise basit faiz hesaplamalarını içermektedir. Temel matematik hesaplamalarında öğrencilerin daha başarılı olduğu görülmüştür.

İki Farklı Grup Arasında Finansal Okuryazarlık İlişkisi- Bağımsız Örneklem T-Testi Sonuçları

Bağımsız Örneklem T-Testi analizinde 2 farklı grup arasında ortaya çıkan durumun farklılık gösterip göstermediği araştırılmaktadır. Bu kapsamda çalışmada bağımsız gruplar arasında finansal okuryazarlık

düzeyi açısından farklılık olup olmadığı araştırılacaktır. Katılımcıların; cinsiyeti, öğretim durumu, kredi kartı kullanımları, bireysel emeklilik durumları, internet bankacılığı kullanımları ve finansal okuryazarlık dersi alıp almamış olmaları noktasında testler gerçekleştirilmiş ve test edilen hipotezler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

H₁: Cinsiyete Göre Finansal Okuryazarlık Bilgi Düzeyleri Arasında Fark Yoktur

H₂: Öğretim Durumuna Göre Finansal Okuryazarlık Düzeyleri Arasında Fark Yoktur

H₃: Kredi Kartı Kullanım Durumuna Göre Finansal Okuryazarlık Bilgi Düzeyleri Arasında Fark Yoktur

H₄: Bireysel Emekliliği Olup Olmadığına Göre Finansal Okuryazarlık Bilgi Düzeyleri Arasında Fark Yoktur

H₅: İnternet Bankacılığı Kullanımına Göre Finansal Okuryazarlık Bilgi Düzeyleri Arasında Fark Yoktur

H₆: Finansal Okuryazarlık Dersi Alıp Almama Durumuna Göre Finansal Okuryazarlık Bilgi Düzeyleri Arasında Fark Yoktur

Tablo 6: Grup istatistikleri

	Cinsiyet	Sayı	Ortalama	Standart Sapma	Std. Hata Ortalaması	
Ortalama	Erkek	90	1,6743	0,27090	0,02855	
	Kadın	141	1,5727	0,28062	0,02363	
Bağımsız Örnekler t-Testi						
		Varyansların Eşitliği için Levene Testi		Ortalamaların Eşitliği için t-testi		
		F	Anlamlılık	t	df	Anlamlılık (2-tailed)
Ortalama	Varyanslar Eşit	0,049	0,825	2,720	229	0,007

Tüm hipotezler için T-Testi gerçekleştirilmiş olup Cinsiyet değişkeni açısından t testi sonuçları; Erkeklerin finansal okuryazarlık seviyesinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur (E=1,67; K=1,57). Ayrıca tespit edilen yükseklik istatistiksel açıdan anlamlıdır (p=0,007<0,05). Bu sonuç literatürde birçok kez ortaya koyulan erkeklerin finansal okuryazarlık seviyesinin daha yüksek olduğu tezleriyle paralellik arz etmektedir.

Öğretim durumlarına, kredi kartı kullanım durumlarına, bireysel emeklilik durumlarına, internet bankacılığı kullanım durumlarına ve finansal okuryazarlık dersi alıp almamalarına göre ise istatistiksel açıdan gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

İkiden Fazla Grup Arasında Finansal Okuryazarlık İlişkisi – Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

İkiden fazla bağımsız gruplar arasında farklılık olup olmadığını analiz etmek amacıyla ANOVA testi uygulanması gerekmektedir. Bu kapsamda öncelikle farklı bölümlerde eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık başarı puanları arasında farklılık olup olmadığına ilişkin olarak testler gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları aşağıdaki şekildedir.

Tablo 7: Anova Testi

Ortalama	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	Anlamlılık
Gruplar Arası	1,502	6	0,250	3,373	0,003

Elde edilen sonuçlara göre farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri başarı puanlarında farklılık tespit edilmiştir. Yanı sıra homojenlik testi sonuçlarına göre varyansların homojenliğinin sağlanmadığı görülmüştür ($0,007 < 0,05$). Bu nedenle hangi bölüm öğrencileri arasında farklılık oluştuğunu tespit etmek amacıyla Post Hoc Testi (Tamhane's T2) yapılmıştır. Sonuçlar aşağıdaki şekildedir.

Tablo 8: Bulgular

Post Hoc Testi Çoklu Karşılaştırmalar				
Bölüm	Bölüm (J)	Ortalama Fark (I-J)	Standart Hata	Anlamlılık
Maliye (I)	Büro Yönetimi	-0,30537	0,13499	0,618
	Elektronik	-0,01489	0,06123	1
	Makine	-0,02188	0,08043	1
	Mekatronik	0,04761	0,06453	1
	Muhasebe	-0,0785	0,09462	1
	Sosyal Güvenlik	-0,13233	0,03916	0,02

Analiz sonuçlarında gruplar arasındaki başarı farklılığının maliye ve sosyal güvenlik bölümü öğrencileri arasında olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun dışında kalan hiçbir bölümde gruplar arasında anlamlı

bir ilişki tespit edilememiştir. Bu durum Maliye bölümünün aksine sosyal güvenlik bölümü öğrencilerinin finansa ilişkin çok fazla derse muhatap olmayışları ile açıklanabilir.

Bölgümlere ilişkin yapılan ANOVA testinin ardından anne ve baba eğitim seviyesine göre finansal okuryazarlık başarısı test edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre anne veya baba eğitim seviyesinin finansal okuryazarlık başarısını etkilemediği görülmüş ve puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

SONUÇ

Araştırma bulgularına göre Aksaray Üniversitesi Ortaköy MYO öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu ve bunun temel sebebinin de üniversitelerde finansal okuryazarlık bilgi düzeyinin artırılmasına yönelik yeterli düzeyde ders veya eğitim faaliyetlerinin yürütülmediği düşünülmektedir. Analizlerde belirlenen finansal beceri ve bilgi alanında öğrencilerin en yüksek bilgi düzeyinin Bireysel Bankacılık (%77,1), Emeklilik ve Sigortacılık (%71,2), Vergi ve mevzuat (%71,1), Temel Düzey Ekonomi ve Finans (%59,2), Finansal Tablolar, Matematik / Faiz Hesaplamaları (%51), Kur bilgisi (%43) ve Yatırım (%37) alanlarında olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma bulgularına göre öğrencilerin kredi kartı kullanım oranlarının %42 seviyesinde olduğu, bireysel emeklilik sistemine dahil olan öğrencilerin ise %6 olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin en yoğun kullandıkları finansal ürünün ise %90 seviyesinde internet bankacılığı olduğu görülmüştür. Sosyal medya kullanımında ise sadece %5'lik bir oranda öğrencilerin sosyal medya kullanmadıkları anlaşılmaktadır.

Çalışmada dikkat çeken bir diğer nokta ise erkeklerde finansal okuryazarlık düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğudur. Bu durum literatürdeki birçok çalışma ile benzerlik göstermektedir (Chen ve Volpe,1998; Goulart, da Costa Jr, Paraboni ve Luna, 2022). Ayrıca öğrencilerin öğretim durumlarına, kredi kartı kullanım durumlarına, bireysel emeklilik durumlarına, internet bankacılığı kullanım durumlarına ve finansal okuryazarlık dersi alıp almamalarına göre ise istatistiksel açıdan gruplar arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Ek olarak farklı bölümlerde eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık başarı farklılığının sadece maliye ve sosyal güvenlik bölümü öğrencileri arasında olduğu tespit edilmiştir. Bunun temel sebebinin maliye bölümünde okuyan öğrencilerin finansa ilişkin daha fazla ders almalarına bağlı olduğu söylenebilir. Sosyo-kültürel yapının ise finansal okuryazarlık başarısında herhangi bir farklılık üretmediği de bir diğer dikkat çekici sonuçtur.

Çalışma sonucunda öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük çıkması gelecekte öğrencilerin yaşamlarını hiç kuşkusuz olumsuz etkileyecektir. Bu nedenle öncelikle üniversitelerde

öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin artırılması adına finansal eğitim programlarının yaygınlaştırılması gerekmektedir. Nispeten iktisadi ve idari bilimlerde yürütülen çalışmaların diğer bölümlerde de temel seviyede verilmesi çalışma sonuçlarına göre önemli bulunmuştur. Eğitim programları ne kadar erken uygulamaya konulursa sonuçlar bireyler ve toplumlar için birçok ekonomik sorunun önüne geçmiş olacaktır. Bu eğitim faaliyetlerinin lise çağında başlatılması da bir diğer öneri olacaktır.

Bu araştırmanın bulguları sadece ilgili örneklem için geçerlidir. Ancak daha önce üretilmiş birçok araştırmayla benzerlik gösteren sonuçlar ilgili konuda henüz yeterince ilerleme kaydedilmediğini net bir biçimde ortaya koymaktadır. Bu nedenle sonuçları genellemekte bir beis görülmemiştir. İleride yapılacak güncel araştırmalar ile toplumun finansal okuryazarlık düzeylerinin tekrar test edilerek gelişmelerin incelenmesi gerekmektedir.

YAZAR BEYANI / AUTHOR STATEMENT

Araştırmacı(lar) makaleye ortak olarak katkıda bulunduğunu bildirmiştir. Araştırmacı(lar) herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

Bu çalışma için Aksaray Üniversitesi Etik Kurulunun 18/12/2020 tarihli toplantısının 2020/13-02 protokol nolu başvurusu ile etik kurul onayı alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Akın, D., & Kayacı, A. (2021). Akademisyenlerin finansal okuryazarlık düzeyinin demografik özellikler açısından değerlendirilmesi: Dicle Üniversitesinde bir araştırma. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(22), 543-567. doi: 10.53092/duibfd.980431
- Aksoylu, S., Boztosun, D., Altinişik, F., & Baraz, E. H. (2017). Finansal okuryazarlığın temel düzeyde incelenmesi: Kayseri ili örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 75, 229-246. doi: 10.25095/mufad.399911
- Alkaya, A., & Yağlı, İ. (2015). Finansal okuryazarlık-finansal bilgi, davranış ve tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli üniversitesi iibf öğrencileri üzerine bir uygulama. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(40), 585-599.
- Arceo-Gómez, E. O., & Villagómez, F. A. (2017). Financial literacy among Mexican high school teenagers. *International Review of Economics Education*, 24, 1-17. <https://doi.org/10.1016/j.iree.2016.10.001>
- Ay, M., & Ebdülrazzade, S. (2021). Finansal okuryazarlık tutum ve davranışlarının değerlendirilmesine ilişkin bir çalışma: Selçuk Üniversitesi İİBF örneği. *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-17.
- Barış, S. (2016). Finansal okuryazarlık ve bütçeleme davranışı: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *TESAM Akademi Dergisi*, 3(2), 13-38.

- Barış, S., & Şahin, M. (2018). Kamu çalışanlarında finansal okuryazarlık. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 79-98.
- Beal, D. J., & Delpachitra, S. B. (2003). Financial literacy among Australian University students. *Economic Papers*, 22(1), 65-78.
- Biçer, E. B., & Altan, F. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık ile ilgili tutum ve davranışlarının değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1519-1533.
- Bilici, M. R., & Çevik, S. (2022). *Financial literacy and cash holdings in Turkey* (TCMB Working Paper No: 22/03). TCMB: Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi. 42.
- Chen, H., & Volpe, R. P. (1998). An analysis of personal financial literacy among college students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.
- Coşkun, S. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal davranış ve tutumlarının belirlenmesi: finansal okuryazarlık algıları üzerine bir araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2247-2258.
- Demir, M., & Elden Ürgüp, S. (2022). İhtiyaç kredisi talepleri anında finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi: Sivas ilinde bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (94), 73-90.
- Demirkol, Ö. F., & Erduru, İ. (2017). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin tespitine yönelik bir araştırma: Harran Üniversitesi örneği. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 5(4), 12-26.
- Dewi, V. I. (2022). How do demographic and socioeconomic factors affect financial literacy and its variables? *Cogent Business & Management*, 9(1), 2077640.
- Diri, N. Ç., & Arı, S. (2020). *Örneklerle finansal okuryazarlık*. İksad Yayınevi.
- Elmas, B., & Yılmaz, H. (2016). Finansal okuryazarlık: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine bir çalışma. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 115-140.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by step: A simple guide and reference*, 17.0 update (10. baskı) Boston: Pearson
- Goulart, M. A. de O. V., da Costa Jr, N. C. A., Paraboni, A. L., & Luna, M. M. M. (2022). Can personality traits influence Brazilian university students' financial literacy? *Review of Behavioral Finance*, 15(3), 410-426.
- Kılıç, Y., Ata, H. A., & H. Seyrek, İ. (2015). Finansal okuryazarlık: Üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 66, 129-150.
- McKenzie, V. (2009). *The financial literacy of university students: a comparison of graduating seniors' financial literacy and debt level*. (Yayımlanmamış doktora tezi). University of South California, California.

- Nidar, S. R., ve Bestari, S. (2012). Personal financial literacy among university students (case study at Padjadjaran University students, Bandung, Indonesia). *World Journal of Social Sciences*, 2(4), 162-171.
- Opletalová, A. (2015). Financial education and financial literacy in the Czech education system. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 171, 1176-1184.
- Öztürk, E., & Demir, Y. (2015). Finansal okuryazarlık ve para yönetimi: Süleyman Demirel Üniversitesi akademik personel üzerine bir uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 68, 113-134.
- Philippas, N. D., & Avdoulas, C. (2020). Financial literacy and financial well-being among generation-Z university students: evidence from Greece. *The European Journal of Finance*, 26(4-5), 360-381.
- Sandal, A., & Yalçın, Z. (2020). S.M.M.M'lerin finansal okuryazarlık ve finansal tablo okuryazarlık düzeyinin belirlenmesine yönelik bir araştırma: Tunceli ve Elazığ örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(4), 2216-2230.
- Shanmugam, K., Chidambaram, V., & Parayitam, S. (2022). Relationship between big-five personality traits, financial literacy and risk propensity: evidence from India. *IIM Kozhikode Society & Management Review*, 12(1), 85-101. doi: 10.1177/22779752221095282
- Sümbül, V., & Buğan, M. F. (2021). Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin işletme performansları üzerindeki etkisi. *International Journal of Management Economics and Business*, 17(1), 181-205.
- Şayan, N., & Yakut, S. (2022). Ortaokul öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi: Çanakkale merkez örneği. *Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(1), 23-34.
- Şenbayram, E. A. (2019). Finansal okuryazarlık: Harran Üniversitesi Suruç Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Econharran Harran Üniversitesi İİBF Dergisi*, 3(3), 1-21.
- Şimşek, T., Hithit, M., & Şimşek, N. (2021). Finansal okuryazarlık ve para yönetimine ilişkin tutum ve davranışların belirlenmesi. *Enderun*, 5(2), 117-143.
- Temizel, F., & Bayram, F. (2011). Finansal okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi iktisadi idari bilimler fakültesi (iibf) öğrencilerine yönelik bir araştırma. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 12(1), 73-86.
- Tuna, G., & Ulu, M. O. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi: işletme bölümü öğrencileri üzerine bir araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 16, 128-141.
- Worthington, A. C. (2006). *Predicting financial literacy in Australia*. (University of Wollongong Working Papers). <https://ro.uow.edu.au/commpapers/116/> adresinden erişildi.
- Yücel, F. H. (2022). Lise öğretmenlerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Ahi Evran Akademi*, 3(1), 52-65.